

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
23 januari 2025

Skrivelse om HVB-hem och familjehem

Svar på skrivelse från Martin Westmont och Ulf Wester (båda SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse om kriminella nätverk som kopplas till HVB-hem och familjehem från Martin Westmont och Ulf Wester (båda SD). Skribenterna har frågor till förvaltningen med anledning av att det framkommit att vissa bolag som driver HVB-hem i Sverige har kopplingar till organiserad brottslighet. Vissa av dessa hem har anställda med direkta kopplingar till kriminella gäng och det finns också misstankar om att dessa miljöer används för att rekrytera barn till kriminell verksamhet. Förvaltningen besvarar frågorna i detta tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd gav den 17 oktober 2024 förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse om kriminella nätverk som kopplas till HVB-hem och familjehem från Martin Westmont och Ulf Wester (båda SD).

Ärendet

I skrivelsen lyfts att det framkommit att vissa bolag som driver HVB-hem i Sverige har kopplingar till organiserad brottslighet. Vissa av dessa hem har anställda med direkta kopplingar till kriminella gäng och det finns också misstankar om att dessa miljöer används för att rekrytera barn till kriminell verksamhet. Skribenterna lyfter att socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningen har ett stort ansvar för att skydda barn från skadliga miljöer.

Skribenterna vill ha svar på följande frågor:

1. Hur ser ansvarsfördelningen ut mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningen om en placering av minderårig allvarligt brister i relation till omsorgsplikten, tillsyn och kontroll samt anmälningsplikt eller åtgärder vid misstankar?
2. Har förvaltningen fått några indikationer på att placerade ungdomar från vår stadsdel hamnat på hem där verksamheten visat på en koppling till kriminella nätverk?
3. Genomför förvaltningen någon rutinmässig kontroll när det gäller att utesluta att verksamheten på det aktuella HVB-hemmet bedrivs med koppling till kriminella nätverk innan placering sker, och hur ser den i sådant fall ut?
4. Vilka rutiner aktiveras om ett kriminellt nätverk misstänks kopplas till verksamheten på ett HVB-hem eller familjehem för placering av minderårig från stadsdelen?
5. Hur kan det uppstå en situation där Stockholms stad genom sina stadsdelsförvaltningar och andra kommuner kan "felplacera" minderåriga i verksamheter som kopplas till kriminella nätverk?
6. Samverkar stadsdelsförvaltningen med Inspektionen för vård och omsorg som fått i uppdrag att skärpa tillsynen över HVB-verksamheter för att motverka dessa brottsliga aktörer?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 13 januari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan svarar förvaltningen på frågorna i skrivelsen.

Fråga 1:

Socialförvaltningen ansvarar för stadsgemensamma upphandlingar av privata vårdgivare. Socialförvaltningen genomför avtalsuppföljning av samtliga avtal flera gånger under avtalstiden, däribland dygnetruntvård för barn och unga där HVB-hem ingår. Vid uppföljning kontrolleras att leverantörerna lever upp till upphandlingens krav, där företrädare inte får ha dömts för de brott som framgår av uteslutningsgrunderna i Lagen om offentlig upphandling (LOU), kap. 13, § 1, vilket exempelvis innefattar korruption, bedrägeri, penningtvätt, terroristbrott och människohandel.

I de fall stadsdelsförvaltningen behöver placera ett barn utanför stadens ramavtal görs kontroller av tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO). För det fall IVO återkallar ett tillstånd ska detta meddelas placerande stadsdelsförvaltning/kommun.

Förvaltningen vill framhålla att HVB-hem bedrivs med tillstånd av IVO som även ansvarar för tillsyn. Därmed åligger ett stort ansvar för IVO att säkerställa att aktörer bedriver verksamheter enligt de krav som tillståndet förutsätter. Förvaltningen ser allvarligt på de uppgifter som framkommit och gör genom kontroller av tillstånd och uppföljning av enskilda placeringar vad som är möjligt för att inte oseriösa och kriminella aktörer vårdar barn och unga med behov av stöd och skydd.

Fråga 2:

Förvaltningen har inte fått några indikationer på att placerade barn/unga från stadsdelsområdet hamnat på hem där verksamheten visat på en koppling till kriminella nätverk. Förvaltningen ser dock allvarligt på de uppgifter som framkommer i polisens rapport *”SiS och HVB-hem – studie avseende koppling till den grovt organiserade brottsligheten”* och kan i dagsläget inte garantera att det inte finns pågående eller avslutade placeringar på HVB-hem som har koppling till gängkriminalitet och den organiserade brottsligheten. Detta med anledning av att Polismyndigheten uppger att de inte har lagstöd för att delge namnen på de HVB-hem som är identifierade med kriminella kopplingar i rapporten. Varken socialförvaltningen eller stadsdelsförvaltningarna i Stockholms stad har i dagsläget kännedom om vilka HVB-hem som avses i rapporten och kan således inte vidta åtgärder mot dessa. Förvaltningen har inte lagstöd eller uppdrag att själva bedriva underrättelseverksamhet för att kartlägga nätverkskopplingar i bolagen utan är beroende av inkomna uppgifter från IVO, Polismyndigheten och andra rättsvårdande myndigheter.

Fråga 3:

När det gäller stadsgemensamma upphandlade aktörer genomför socialförvaltningen löpande avtalsuppföljningar. I de fall det förekommer oegentligheter kan socialförvaltningen häva avtal i förtid. När det gäller placeringar utanför ramavtal genomför stadsdelsförvaltningen kontroll hos IVO av tillstånd samt eventuella anmälningar av verksamheten.

Fråga 4:

Om ett HVB-hem eller familjehem misstänks ha kopplingar till organiserad brottslighet/kriminella nätverk genomförs en kontroll av barnets/den unges situation omgående för bedömning av en eventuell omplacering. Om misstankarna gäller ett HVB-hem där placering av barnet/den unga har skett inom ramavtal kontaktar förvaltningen avtalsansvarig på socialförvaltningen för vidare hantering och kontroll. Om misstankarna gäller ett HVB-hem där placering av barnet/den unge har skett utanför ramavtal kontaktar

förvaltningen IVO samt begär utdrag från belastningsregister gällande personal på boendet.

Fråga 5:

Som tidigare nämnts har förvaltningen inte lagstöd eller uppdrag att själva bedriva underrättelseverksamhet för att kartlägga nätverkskopplingar i bolagen utan är beroende av inkomna uppgifter från IVO, Polismyndigheten och andra rättsvärdande myndigheter. Om förvaltningen inte fått sådana uppgifter från nämnda myndigheter skulle en sådan situation kunna uppstå.

Fråga 6:

Socialförvaltningen har ett pågående arbete sedan 2024 tillsammans med IVO, Polismyndigheten, Kriminalvården, Ekobrottsmyndigheten, Skolinspektionen, Socialstyrelsen och Skolverket samt några andra referenskommuner i syfte att se hur myndigheterna gemensamt kan sträva åt möjligheterna för dessa aktörer att etableras på marknaden samt vid behov avsluta eventuella avtal med verksamheterna. Stadsdelsförvaltningen deltar sedan 2023 i det stadsövergripande arbetet mot välfärdsbrott, ”Krafttag mot välfärdsbrott”, där en av undergrupperna har fokuserat på uppföljning av HVB-hem för barn och unga. Arbetet syftar till att stärka stadens egna rutiner för att hitta avvikelser hos leverantörerna som skulle kunna tyda på välfärdsbrott eller att insatserna inte bedrivs på ett seriöst sätt. En checklista har tagits fram med varningstecken som kan användas av beställande stadsdelsförvaltningar vid uppföljning på individnivå, vid fakturahantering och vid direktupphandling.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelsen.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2024-12-20
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2024-12-20